

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA.

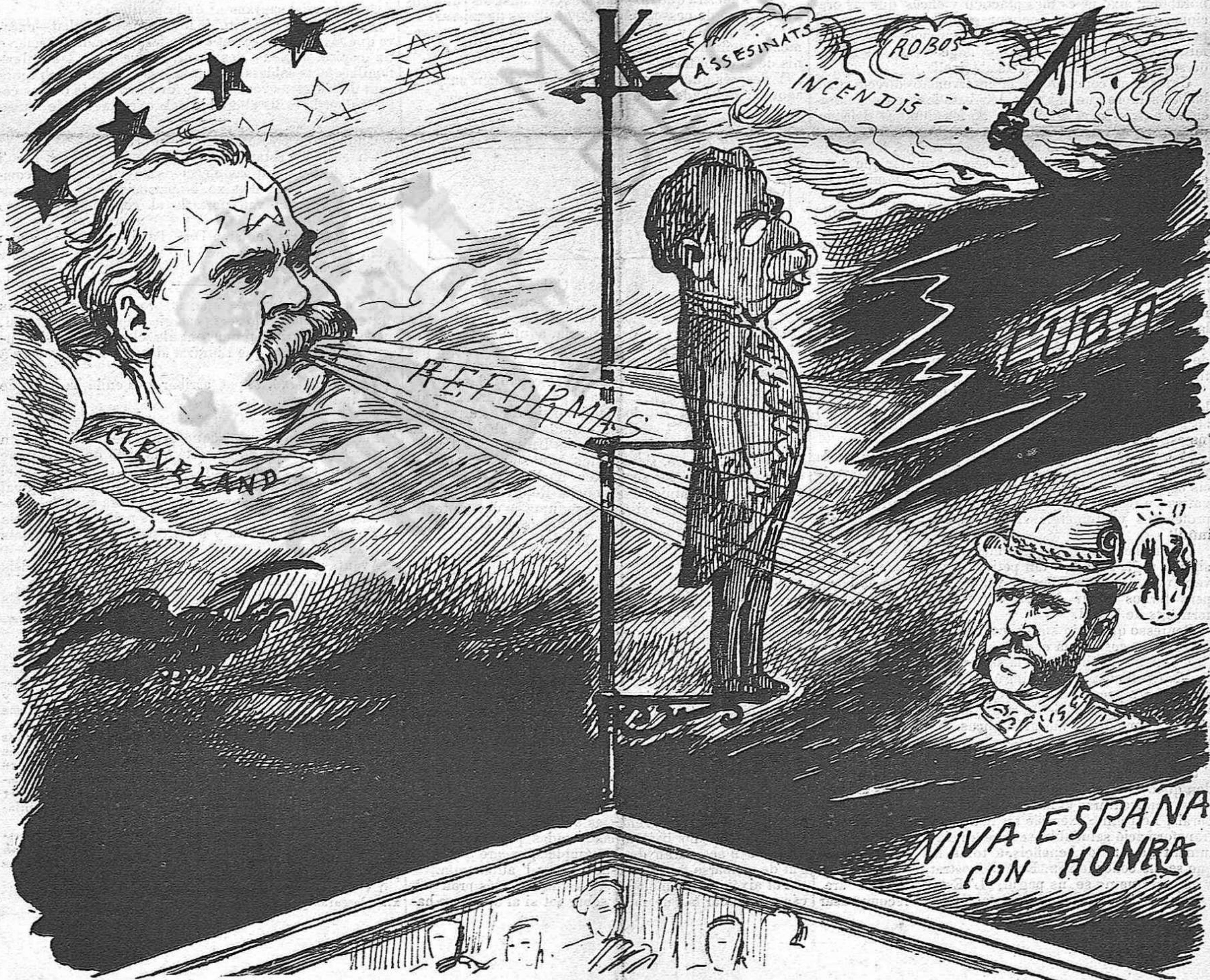
DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.
Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIO Y REDACCIO: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA.

REU DE SUSCRIPCIO: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico 2.—Estranger, 2'50.

VENT DEL NORT... D' AMÉRICA

Quan bufa aquest vent. tempestat segura.

LO BADELL D' OR

A comensar lo bisbe de Oviedo y alguns altres colegas seus com moguts pel ressort de la emulació se disposan á seguir la mateixa conducta, organisant en sas diócessis batallons de voluntaris destinats á Cuba.

Los prelates de la Iglesia buscan, solicitan y obtienen al efecto l' apoyo material de las Corporaciones públicas y dels particulars reservantse tots cofoyos los honors de la iniciativa. Regularment, ells son los iniciadors y 'ls altres els *paganos*, que per lo vist fins quan se tracta de acudir en auxili de la patria 'l *paganisme* está renyit ab l' *ortodoxia*.

No s' ha donat encare un sol exemple de un mitrat que haja dit:

—Mentres duri la guerra cubana renuncio al sou que tinch senyalat en lo pressupost de la nació.

Cap d' ells, en las críticas circunstancias qu' estém atravessant, ha tingut la idea de posar á proba l' eficacia espiritual del dejuni rigorós y personal, que 's tradueix per l' apurada nació en una considerable economia ó en un augment de recursos pera fer cara á las necessitats de la guerra.

Amichs de predicar mes ab la paraula que ab l' exemple, se limitan á excitar la generositat dels seus feligresos, y 's reduheixen á enviar al cel lo tribut estéril de las sevas oracions.

Estéril tribut, com ho demostran desgraciadament los resultats. A pesar del temps que fá qu' en totas las iglesias d' Espanya s' impetra del Cel ab fervorosas pregarías la terminació de la guerra, la calamitat devoradora de vidas y caudals va durant y amenassa perpetuarse.

Una de dos: ó las súplicas dels nostres eclesiástichs se perden en l' espay, ó si arriban al Cel, allá dalt deuen estar ocupats en altres assumptos mes importants, y no se las escoltan.

Per aixó, sens dupte, alguns prelates haurán cregut convenient la formació de batallons de voluntaris. Enhorabona: aixó ja es mes práctic y eficaz que las oracions, encare que per reclutar gent y organisarla en peu de guerra no sé entendre de que poden servir las mitras y 'ls báculos, los anells y 'ls pectorals, las mitjas de seda morada y las sabatas ab civella.

Unicament compendria la intervenció directa dels bisbes sempre que las filas dels batallons en organizació se nutrisen en gran part ab los alumnos dels seminaries y 'ls novicis dels convents y ab tota aquesta joventut ociosa que, al amparo de la religió, s' eximeix de las molestias y perills del servey militar que pesa exclussivament sobre 'ls fills de las pobras familias treballadoras.

Pero ja es sabut de sobra que 'ls reclutas de la milicia mística no passen al servey actiu, sino en un cas quan los carlins se tiran á la montanya. Per la patria res: pel carlisme tot.

Hem parlat avants de la ineficacia perfectament demostrada de las oracions de la Iglesia pera conseguir la terminació de la guerra de Cuba.

Si faltava encare una altra proba de la impotencia de las oracions la tindriam ab lo que passa en la qüestió de la sequia.

En tota Espanya 's deixa sentir l' efecte desastrós de la falta d' ayguas: las cullitas están compromesas y en alguns punts completament perdudas. ¡Bona anyada se 'ns espera!

¡Y cuidado que se n' han fet de cosas per excitar la pietat del cel y mereixer la seva misericordia! Exercicis espirituals de totas classes, tríduos y novenas, rogativas y pregarías, trasbalsos de imatjes miraculosas, professóns y prometensas de totas classes... ¡Y tot inútil!

Passan las senmanas y 'ls mesos y no plou. Si ho fá alguna vegada, es en tan petita cantitat, que no serveix mes que pera ferosos venir l' aygua á la boca, pera ferosos sentir després encare ab mes rudesas 'ls torments de la sed.

Confesso que si jo sigués capellá perdria la fé quan no en altra cosa en la eficacia del meu propi poder.

Y deixantme portar per la sinceritat diria:

—No vull enganyar á ningú: comprench que haig de ser un gran pecador quan al Cel no se m' escolta. En vá demano 'ls beneficis de la pluja: lo cel sempre será s' está rihent de las mévas súplicas. Hi perdut el crédito y sense crédito son impossibles los negocis, lo mateix els materials que 'ls espirituals. Per lo tant ha arribat l' hora de declarar lo que sento: la causa de la religió dep quedar cenyida en lo successiu al bé de las ánimas sense inmiscuirse lo mes mínim en los assumptos temporals. Lo primer exemple qu' hem de donar de aquesta transformació saludable es la renúncia á tots los emoluments, á tots los beneficis, á totas las gratificacions que se 'ns concedeixen. Está demostrat que no servim y es just que no se 'ns pagui. L' Estat pot desd' ara, estalviar-se 'ls milions de pessetas que per recompensar

un servey que no dona cap resultat positiu, consigna en sos pressupostos. Millor será que los emplehi en ausiliar als pobres agricultors, que fiats en la nostra intervenció sobrehumana, van á quedarse 'ls infelissos, desilusionats, sense pá y sumits en la major miseria.

Aixó diria jo... Mes ¿quant apostém que no hi haurá un sol eclesiástich que 's fassi seu aquest llenguatge, tan just, tan persuassiu y tan apropiat á la edificació de las ánimas?

¡Renunciar ells á la riquesas!...

¡Ahornt som aquí!

Precisament avuy s' agita una idea estupenda, colossal, que conta gran número de partidaris entusiasmats en lo remat místich y principalment en la classe de pastors y rabadans.

Se tracta de aprofitar los grans apuros metálichs qu' está passant lo regne de Italia, pera comprarli Roma y un port de mar y regalarlo al Papa.

Al efecte s' obrirá una suscripció pública en tota la cristiandat fins á reunir la suma de 200.000.000 de liras, cantitat que 's considera suficient per efectuar sa compra y fer lo regalo al Papa, restablint per aquest medi lo poder temporal que 's vá perdre, fá mes de 25 anys, hem de creure que per voluntat de la divina Providencia.

Ha succehit ab aquest assumpto lo que ab tots los altres. Vinticinch anys de prechs, de oracions, de súplicas, de pregarías individuals y colectivas de tots los católichs del mon han sigut inútils per modificar l' estat de cosas creat á consecuencia de la entrada dels italiáns á Roma. En mes de una ocasió 'ls esperits mes exaltats han vertit l' idea de armar una creuada en tots los paissos católichs y llansarla denodadament á la reconquista de Roma. Pero ni las oracions, ni las amenasas han servit de res. Tal estém avuy com al any 70.

En cambi l' idea de acudir als únichs medis qu' emplean las empresasmercantils quan volen realisar algun negoci; la idea de comprar per diner lo que tant se desitja y que no ha pogut obtenirse fins ara ab la influencia dels recursos purament espirituals, conta avuy ab numerosos partidaris, resoltos á fer un sacrifici.

¿No 's proclama ab aixó palmariament, y *urbi et orbe* l' omnipotencia de la moneda?

¿No 's declara que inspiran mes confiansa als católichs 200 milions de pessetas, que 200 milions de missas?

¿No 's busca y s' imposa, per un medi exclussivament metálich, una rectificació als inescrutables desigñis de la divinitat?

Y després que vajan dihent que no viuen en plena adoració del Badell d' or.

P. K.

ENTRES á Cuba 'ls soldats lluyt: n á cara descuberta donant la vida per la integritat y l' honra de la patria, aquí á Espanya no falta qui treballa de amagat per fer inútils los heroíchs esforços de las tropas espanyolas.

Tota la premsa parla avuy de lo mateix, ó sigui de certas gestions entauladas ab lo govern espanyol pel president dels Estats Units. No s' ha posat en clar, encare, si aquestas han sigut entauladas directament, ó si se segueixen mediant l' intervenció de Mr. Taylor, ministre de aquella República á Madrid. Siga en la forma que siga ningú dupta ja de que tenim á una nació extranya ficada de plé en los nostres assumptos. ¡Quín honor per la familia!...

En tot aixó lo que mes sorprén es la frescura del govern conservador, mudant de actitud cada quatre dias, proclamant avuy una conducta benévola ab los insurrectes, per adoptar l' enemadé la guerra sense contemplacions, y entregarse l' enemadé passat á las seduccions de la sirena nort-americana.

Ni aixó es serietat, ni aixó es res que pugui conveñir al decoro y á la salut de la patria.

Y á pesar de tot, lo govern conservador tan campant, convertit en un panell de campanar, que gira á tots els vents, inclús als que venen de paissos extrangers que res tenen que veure ab las nostras cosas.

Se diu que la base del arreglo ó del desarrejo, es la concessió de amplias reformas á l' isla de Cuba: se assegura que si no bastan las votadas per las últimas Corts se 'n acordarán de mes amplias, encare que tingui de arribarse fins á la concessió de l' autonomia.

Tot aixó estaria molt bé si 'l remey sigués prou eficaz per acabar la guerra, y sobre tot si al aplicarse ha-

gués partit la iniciativa de nosaltres mateixos, ab exclusió en absolut de tota ingerencia extranya.

Pero ¿qué succehirá si 'ls insurrectes alsats en armas no passen per menos que per la independència? ¿Qué succehirá si 'ls Estats Units llensan per fi la máscara, y presenten peu del dret á intervenir que se 'ls ha reconegut, adelantan alguns passos més y realisan la somiada amputació de Cuba? ¿Quina forsa tindrem llavors per resistir al enemich, que venentnos amistat s' haja introduhit dintre de las nostras fortalesas?

Comensém á creure que 'ns amenassa la mes terrible desventura que pot caure sobre una nació pundonorosa.

Ja que 'l govern la provoca y 'l país no té medis d' evitarla, bó será que 'ns preparém per quan arribi l' hora de realisar la última y severa liquidació.

Qui no haja sapigut mantenirse á l' altura que demanda la dignitat de la nació, á pesar de haverli proporcionat aquesta tots los medis pera defensarla, just es que contregui totas las responsabilitats per terribles que resultin y ab totas las sevas consequencias.

Qui la fassi que la pagui.

De un periódich de Madrid:

Un conservador de tota la vida, deya:

—Estich avergonyit de lo que passa, y crech que ja no es el jefe, sino tot el partit conservador el qu' está passant el trancasso.

Y li vá respondre un bolsista:

—Donchs cuidarse, que si la febre no remet, no hi haurá mes remey que cridar á la funeraria.

Los bisbes que s' han donat la consigna de organisar batallons de voluntaris destinats á Cuba, podriam fer una cosa mes meritoria y sobre tot mes apropiada al seu sagrat ministeri.

Podriam circular una ordre rigurosa als seus subordinats prohibintlos donar l' absolució á tots los funcionarios de la monarquia que han desempenyat empleo á Cuba y s' han enriquit per art de birli-birloqui. Si 's té en compte que quan aquests mestres s' han fet els seus, acostuman á blasonar de católichs fervorosos, se compendrà desseguida l' gran partit que 's podria treure del sacrament de la penitencia.

Al obligarlos á restituir tot lo que han robat—encare que sigués baix secret de confessió—podria formarse un capital immens, destinantlo á socorre á las pobras familias dels soldats, obligats á saldar ab sanch ignocent de las sevas venas una gran part de las culpas comesas per la cáfila aburrible dels explotadors de Cuba.

Un epissodi electoral ocorregut á Calaf.

Un subjecte estava malalt de tanta gravetat, que 'l mateix diumenje de las eleccions havian hagut de combrregarlo. A pesar de aixó 'ls patrocinadors de la candidatura carlista van portarlo al colegi y van ferlo votar.

Los partidaris del lema Deu, Patria y Rey son aixís: quan ells tenen una fatlera, no 's deturan ni davant de l' hostia consagrada!

Un dels regidors de Madrid procesat, y que en las últimas eleccions ha sortit elegit Diputat ministerial, anava pel districte prometent als electors que s' avinguessin á votarlo, que lliuraria als seus fills d' entrar á la quinta.

Vegis, ab aixó, si pot arribar mes enllá la barra de certs individuos.

Pero com sigui que á aquests mestres tot lo que fan els surt bé; com sigui qu' está á la vista de tothom que quan com á regidors se troban procesats, disfrutan del apoyo del govern per aspirar á Diputats á Corts, lo qual significa un bon ascens en la seva trista y poch envejable carrera, no es extrany que 'ls pobres electors els mirin com una potencia y s' apressurin á secundar tots los seus plans.

Avants hi havia qui procurava obtenir l' apoyo dels bandolers del camí ral.

Avuy se busca, per la mateixa rahó, l' amparo dels bandolers de la política.

L' escrutini celebrat al Vendrell, mereix passar á la Historia com un dels mes famosos d' Espanya. L' espay ens falta per relatarlo ab tots los seus detalls y pormenors; pero donarem compte dels successos culminants. Del célebre Tort y Martorell en honor del qual se féu la festa, podrá dirse:—Home petit, escándol gros.

Quan se reuni la Junta d' escrutini, no en lo local espanyol designat al efecte, sino en un de mes petit (de las dimensiones del Sr. Tort), l' espectació del públich era immensa.—¿A veure—deyan molts—com se verificarán los jochs de mans, per conseguir que la majoria de més de 900 vots que porta 'l candidat de oposició desaparegni á la vista del públich en un santiamén, en profit del candidat ministerial?

Prompte 's van notar los preparatius dels exercicis de prestidigitació. Las plassas d' escrutadors ó sigui de ajudants van ser concedidas no als més joves com prescriu la ley, sino als mes vells, partidaris de 'n Tort.

Y van comensarse á llegir actas en que 'ls resultats apareixian descaradament invertits.

En Tort y Martorell feya la mitja rialleta, y 'l Jutje de Tortosa, president del acte, també; pero 'l indignació del públich anava creixent per graus.

Per últim se van rompre 'ls frens de la paciència, y una massa imponent, irritada, va llensarse sobre 'l estrado, arrebatant las actas y fentne deu mil bocins. En Tort estava groch, espalmat, casi enfonsat sota la taula. ¡Quinas angúnias s' han de passar per arribar al Congrés a tota costa!

La presencia de la forsa pública va evitar que las cosas arribessin mes enllá. Se diu que no faltava qui tenia 'l projecte de tirar pel balcó al pobre *Cavertitu*, tractantlo a tall de pilota. Entre alguns objectes que van quedar abandonats sobre 'l estrado hi havia una destrala. En *Cavertitu* se la mirava verdaderament enternit.

Desallotjat lo local no se sab que va succehir. ¿Va fabricarse un' acta perque 'l Sr. Tort pogués dir qu' ell era 'l legitim diputat del Vendrell?

En aquest cas los vendrellenchs, a falta de vots, van donarli la mar de sustos.

Baix 'l amparo de la Guardia civil y anant sempre a salt de mata, mentres va permaneixent a la vila, capital del seu districte, va ser objecte de las mes expressivas demostracions. Una vegada que va encaminarse a un lloch excusat per una galeria que dona al carrer, van dirigirli una escridassada que ni havia perque rectificqués alló tan sapigut que diu: «De los gustos sin pecar—el mejor es el... etc.» ¡Vaya un gust que havia de donarli aquell desahogo!...

Sense dinar—y aixó que tenia un banquet preparat—sense despedirse de la familia, que 'l havia hostatjat, sense recullir la maleta, va fuir de la vila ficat dintre de una tartana, llansada a escape y custodiada per unas quantas parellas de la benemérita. Y aixis y tot encare hi hagué qui intentá volcar la tartana, y qui al emprendre la marxa va despedirli ab una pluja de cops de pedra.

En Tort y Martorell será capás de dir que cada una de aquelles pedras equival a un vot, y de demanar que se li computin... ¿No ha dit, per ventura, quan s' ha trobat a salvo, que allá al Vendrell no va passarli res?

Lo mes segur es que a Madrid no li aprobaran 'l acta. Ni se 'l han de mirar per no admetre' al Congrés. Bastará que li diguin:

—Vosté per ser diputat no te 'l edat.
—Com s' entén?—dirá ell alsantse de puntetas.—Jo no tinc 'l edat?

—No senyor: vosté va néixe al Vendrell, lo dia 16 de abril de 1896.

Y, naturalment, no podrán menos qu' enviarlo a dida.

CARTAS DE FORA.—*Conesa.*—Després de un bateig, l' enso tanat va armar un escándol de primera forsa ab un xicotet que res li feya, ni res li deya. Hasta la padrina va veures obligada a pendre la defensa de la pobra criatura.—L' escándol va pujar de grau, quan lo pare del noy insultat va anarse a queixar de las insolencias del home negre, a qui, per sos inexplicables rampells, sería convenient, per lo vist, sométre'l al tractament del Dr. Ferrán.

Perelló.—Tot es comensar. Lo dia 17 del corrent s' efectuá l' enterro purament civil del malhaurat jove Joan Salvadó. No s' havia vist may en aquesta població una manifestació tan imponent. Assistiren al acte gran número de amichs del finat y una representació numerosa del Centro de Unió republicana. Als acorts de una marxa fúnebre se posá en moviment la comitiva, entre mitj de una apinyada multitud de curiosos. L' acte ha produhit molt bon efecte en tota la comarca.

Vilafranca del Panadés.—S' extranya un periódich de aquesta vila qu' en l' elecció del 93 tingués lo Sr. Lostau 629 vots y qu' en l' actual sols n' haja tingut 446, mentres que 'ls monárquichs que llavors van tenirne 387 n' hajan tingut 425. —La cosa es fácil d' explicar. En primer lloch totas las fracciones republicanas, menos la federal, ara s' han abtingut: en segon terme mentres van ser excluhits de las llistas mes de 150 correligionaris, molts forasters papesos ó esquirols, a pesar de no portar los dos anys de residencia que prescriu la ley, van ser incluhits en ellas. Ademés los monárquichs feren una presió bestial sobre 'ls empleats y fins sobre 'ls pobres socorreguts per las Conferencias de Sant Vicens de Paul.—En tot lo districte hi ha hagut idénticas coaccions: amos que portavan als seus treballadors a votar poch menos que agafats per l' orella: promesas insensatas: amenassas criminals.—Y no bastant la coacció s' ha apelat a la santa tupinada. Aixis en poblacions com la d' Esparraguera s' hi ha abocat tota l' olla.—Llástima que poblacions tan republicanas com la de Sant Quinti, Sant Pere, Masquefa y Piera hajan anat al retraiment, perque ab lo seu concurs no haurian bastat ni las tupinadas ni las coaccions para donar lo triunfo al candidat monárquich.—Las conseqüencias de aquesta conducta las tocarém en breu, perque l' objecte dels nostres adversaris no era sols derrotar al Sr. Lostau, sino desgabellar la federació de rabassaires, que tanta inquietut els dona.—Aquest es lo fi que persegueixen els enemichs de nostra suf-rrta classe treballadora.

Nota.—D. Joan Robert y Pons, vehí de Tallendre, 'ns suplica que fém constar que no es ell'autor ni inspirador de alguna carta que referent a assumptos de aquella població s' ha extractat en la present secció del periódich. Aixis es, en efecte, y no tenim cap inconvenient en consignarho.

UN HOME APURAT

(Soliloqui d' en Cánovas)

M' hi jugo qualsevol cosa que en tota la cristiandat no s' troba, com jo. un altre home tan aburrít y amohinat. Desde 'l dematí que m' llevo fins que logro aclucá 'ls ulls, ¡si n' haig de tocar de teclas! ¡si n' haig de desfer d' embulls! Sobre tot, aixó de Cuba

es lo que m' té marejat.
¡Quín enredo, Verge Santa!
¡quin ho més complicat!...
Jo pron sío y m' escarrasso;
per mirar si hi trobo 'l fi...
¡No sé qué fé!
¡No sé qué dí!

Consulto trenta eminencias, las escolto atentament y totas ellas me donan una punta diferent. Allá m' ho presentan negre, aquí m' ho presentan blanch; aquests volen diplomacia, aquells me demanan sanch. Per més que busco y rebusco, no trobo en zap ocasió ni dos personas que tinguin una mateixa opinió. Entre tants parers diversos, ¿per quin m' haig de decidi? No sé qué fé, no sé qué dí.

—«Res de pactes vergonyosos!» sento a la dreta cridar:
«Lo que la guerra comensa, la guerra ho ha d' acabar.»
—«¡Calma!»—l' esquerra replica:
«Lo remey es massa incert; recordéu que devegadas qui tot ho vol tot ho pert.»
—«La forsa es l' única cosa que als revoltosos ajup.»
—«Pot més un ram de olivera que cinquanta canons Krupp.»—
«Haig d' escoltá als que allí cridan ó als que responen aquí?»
No sé qué fé, no sé qué dí.

Quan vaig treure a Don Arseni, tothom va está al meu costat, y no obstant avuy ja m' dihen que alló va sé un disbarat. Quan vareig enviarli en Weyler, tot lo mon me va aplaudí, y a pesar d' aixó, ara troban que m' vaig errar de cami. Las reformas projectadas segons uns farán molt tró, y en cambi, segons molts altres, no portarán res de debó. Ab aquest tira y afliura ¿qué pensar? ¿qué decidi? ¡No sé qué fé! ¡No sé qué dí!

Si fent concessions a Cuba alló s' anés arreglant, está clar que las faria a la carrera, volant. Pero ¿y si luego 'ls mambissos, ribentse de tot aixó, segueixen fentnos la guerra? ¿Com quedo llavors jo? ¡Ah! Ab tantas corrents distintas, no té res d' extrany, germans, que ab molta freqüencia m' trobi un cap com uns tres quartans. Per xó, a solas, devegadas jo mateix m' arribo a dí:
—¿Es que ja es hora de dimitir?

C. GUMÁ.

L' AMISTAT YANKÉE

I
ONCLE Sam, haurias de ferme 'l favor de vigilar una mica més.
—¿Qué passa, Espanya estimada? Explicat.
—Ha surtit de las tevas costas una expedició filibustera; y aixó, com tú compendrás, me causa molts perjudicis:
—¡Déixaho per mí! Jo m' encarrego d' arreglarho, amistosamente.

II
—Los meus agents consulars han descubert un embarch d' armas y l' han denunciat a las autoritats nort-americanas. Convindría que l' abús no quedés impune.
—Ja ho sé. Avuy mateix los acusats han comparegut davant dels tribunals.
—¿Qué 'ls han fet?
—Res, perque s' ha probat que las armas no las portavan ab cap mala intención; pero per xó, no t' amohinis, que jo vigilaré.
—¿M' ho promets?
—Amistosament.

III
—Mira, oncle Sam, que la téva gent es molt mal educada!...
—De veras? no ho crec.
—En algunas poblacions han arossegat la meva bandera.
—¡Quín horror!

—En otras hen cremat l' escut d' Espanya.
—¡Quín escándol!
—Y en otras m' han insultat públicament de la manera més desconsiderada.
—¡Basta! No hi pensis més y tranquilisat. Jo ho evitaré, amistosamente.

IV

—¡Aixó ja no pot anar ni ab rodas!
—¿Qué tens, simpática Espanya? Cántamho, que ja sabs que jo...
—Pues nada menos que ara m' trobo ab que no puch castigar a cap insurrecte dels que agafo ab las armas a la má.
—¡Ay pobreta! ¿No? ¿Y per qué?
—Perque tots resultan ser ciutadans nort-americanos.
—¡Caramba! A n' aixó s' hi hauria de posar remey d' alguoa manera...! Jo m' cuydaré de ferho, amistosamente.

V

—¿Quins diputats, quins senadors tens, oncle Sam!
—¿No 'ls trobas guapos?
—Lo que 'ls trobo es molt inconvenients. ¿A qué venen ara ab aixó de volguer reconéixer la beligerancia als mambissos?
—¡Bah!... Tot aixó es pura conversació. No tinguis cuydado que arribin a votarla...
—¿No?
—Jo m' comprometo a dissuadirlos, amistosamente.

VI

—Oncle Sam, s' ha acabat la broma.
—¡Hola! ¿Qué hi ha de novedats serias?
—¡Tú dirás! Fa una pila de temps que t' estás divertint ab mi del modo menos dissimulat del mon. M' has promés una infinitat de cosas y no me n' has cumplert ni una. M' has enganay ab ensanyament, premeditació y alevosia.
—¡Oh, per Déu, no diguis aquestas paraulotas! Cabelment ara anava a proposarte l' arreglo fácil, immediat y segur de la qüestió cubana.
—A veure.
—Desarment als insurrectes per la méva mediació.
—¿Tú t' veus ab cor per reduhir a l' obediencia a aquests fulanos?
—Si senyora; bastará ab que 'ls cridi amistosamente.

VII

—¡Ep, cuydado, que aixó no es lo que vam dir! Nosaltres no mes haviam parlat de mediació...
—Y ara m' allargo fins a la intervenció.
—¡Protesto!
—Y després arribaré fins a l' anejió...
—¡Qué! ¿Vas per quedártem l' isla?
—Y donchs!... Pero, ey... amistosamente, molt amistosamente.

FANTÁSTICH.

ACABA DE SORTIR

DOTZENA DE FRARE

OBRA PÓSTUMA

DE **FREDERICH SOLER (Serafi Pitarra)**

Colecció de qüestions, ilustrats per M. Moliné.

Un tomo de mes de 200 páginas.

Preu: 2 pessetas.

SITUACIÓ DEL PAIS

Los mes richs se tornan pobres;

los pobres moren de fam;

y 'ls metjes están malalts.

apunten, li fan molt mal; pero s'aguanta y s'ho calla. Espera que li hajan agortit del tot per demostrar que li serveixen per menjar.

Pero 'l país no tindrà dignitat ni vergonya, si quan vingui l' hora no las hi fá saltar de un vigorós cop de puny.

Aquella famosa acta de Sant Boy, en l'escrutini del dijous, vá tornar á ser per en Puig y Valls.

¿Cóm se vá operar aquest miracle? Se diu qu' en Ferrer y Soler á pesar de tot posseheix l' acta autèntica, l' acta ataconada ab las mitjas solas y talóns del arcalde sabater... y que las botas que s' ha calsat en Puig y Valls, no procedeixen de la sabateria legítima.

¿Y no s' castigarán aquests tráfexhs que revelan la evident existencia de una falsificació?

No senyors. Los presiris s' han fet pels que roban un pá y no pels que roban un' acta. En materias electorals la justicia es impotent. Quan li parlan d' eleccions, li agafa un fástich tan gran, que cau en basca.

Lo nou cónsul que ha enviat á Cuba 'l govern nort-america, es un general del séu exercit.

—Y aixó 'us alarma?—dirá en Cánovas.—Per mí aixó no té res de particular.

—En efecte—li respondrán tots els escamats—no té res de particular; pero te molt de general.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadáns R. Collaso, Paco-quinto, Pio Vilá, Antonet del Vendrell, S. Portas, F. J. Pey, Oderfía Azneroll, Fernando Garcia, R. Estripa ventres, Un borni tarragoni, J. S. Blanes, Alfredo Treviño, F. Amigo, J. Sarevilo, Un Estudiant, y E. Pansas R.—Lo que envian aquesta semana no fa per casa.

Ciudadáns S. Roch, Rafael Rutllant, E. J. Pey, B. de la G y G., O. Pino de Premia, Vicente, J. N. P., Net dels Almagüvers, P. V. de Faisel, Pep Galindayna, Emilio Titus, Carrigüiri, y A. Soler y Ribot.—Publicarém alguna cosa de lo que 'ns envian.

Ciudadá E. P. (Gavá).—Per no exposarse á certs xascos, lo millor es no tenirhi tractes. Tenint aquest criteri, no podem fernes eco de la queixa que posa en nostre coneixement.—Japet de l' Orga: Gracias per l' envio.—E. Martí Giol: La trobem confosa y 'ls conceptes son poch precisos: per aixó varem dirli que no 'ns agradava.—J. Villé y X: Devém observarli que yankies se pronuncia yankis, y ja comprendrá que l' últim vers no rima.—Un Desconegut: Las composicions son incorrectas y desgabelladas.—El Salvador: Van bé.—J. E. F. de Vilafranca: No 'ns fan el pes.—Teneb Zerap: Idem.—C. Mas y Fornet: Veurém de aprofitarho.—M. Garan S: No hi trobem el compte.—Sisquet del Full: Es fluix.—Pistacho: Li dirém en castellá: «No se meta V. en honduras.»—Felix Cana: No 'ns agrada prou.—Anton del Singlot:—Lo que diu en la seva poesia té poca novetat.—Laureano Marten (Malaga).—Lo mateix pensament que 'ns comunica l' hem tingut nosaltres distintas vegadas; pero no ha vingut encare l' hora de realisarho.—Angel Colomi: La poesia ha perdut l' oportunitat; pero la guardarém per quan tornin á ferse eleccions.—J. Pujadas Truch: Mirarém de aprofitarho.—Francisco Vidal: Endavinat!—J. M. (Biodoms.) Deixils estar: es molt millor deixarlos per burros.—R. Ll.: Si no hagués sigut tan llarch, hauriam insertat l' article de vostre.—Yrotujda: La poesia es fluixa.—Borni Tarragoni: No recordém haverla rebuda.—E. Seuba:—Las composicions que 'ns remet no 'ns fan el pes.—P. P. T. Ho tindrém present.—Quibori Marupa: Queda acceptada.

Un quento vell: Un home á qui la seva dona no li era massa fiel, s' ho mirava ab la mes complerta indiferencia.

Y deya:—Confesso que al principi la cosa m' afectava molt; pero després m' hi anat acostumant á la meva situació, y al últim casi be m' alegre de lo que 'm passa.

—Aixó si que no m' ho explico—li observava un seu amic.

—Prompte está comprés—replicava ell.—Succeheix ab las banyas com ab las dents: quan comensan á sortir fan mal; pero després serveixen per menjar.

Ab la política del partit conservador, en sas combinacions diplomáticas, está succehint una cosa per l' estil.

Comensan las ingerencias extrangeras: las dents li

—Vaja que aixó no pot anar. Los Srs. Bofill y Alonso Martinez van quedar empaiats.

Ha comensat una nova intentona contra 'l digne catedràtich D. Odón de Buén.

Aquesta vegada l' atach no prové dels pares, sino de las mares de familia que temen que 'ls seus fills se corrompin assistint á la cátedra de un professor quals obras han sigut excomunicadas per la Iglesia.

¿Ingratas!... ¿Per qué s' han de ofendre si 'l Dr. de Buén sosté que l' home descendeix del mico? ¿Acas, al dir aixó, no diu també que descendeix de la mona? ¿Y quina galanteria millor pot dirigirse á una mare de familia que dirli qu' es mona?

Pero ellas de un heretje no 'n volen admetre res, ni un piropo. ¿Si fos un capellá ó millor encare un bisbe, qui 'ls ho dignés, menos mal: en lloch d' enfadarse totas s' estufarian.

Y á propósit de bisbes.

Las mares de familia, enemigas de D. Odón, sense pararse en las prescripcions de la Constitució del Estat, han dirigit una exposició á la reyna regent, demanantli que deixi cessant al depravat catedràtich. Y per arribar al trono dignament acompnyadas s' han valgut del bisbe de Lleyda.

A pesar de sa condició de barceloninas, han prescindit de la intervenció y 'l patrocini de D. Jaume.

¿Quare causa? ¿Será que 'l bisbe de Lleyda no té vidres als balcones? O si n' hi té ¿haurá cregut que á Lleyda no hi poden arribar las pedras de Barcelona encare que 's disparin ab mandró?

Un quento vell: Un home á qui la seva dona no li era massa fiel, s' ho mirava ab la mes complerta indiferencia.

Y deya:—Confesso que al principi la cosa m' afectava molt; pero després m' hi anat acostumant á la meva situació, y al últim casi be m' alegre de lo que 'm passa.

—Aixó si que no m' ho explico—li observava un seu amic.

—Prompte está comprés—replicava ell.—Succeheix ab las banyas com ab las dents: quan comensan á sortir fan mal; pero després serveixen per menjar.

Ab la política del partit conservador, en sas combinacions diplomáticas, está succehint una cosa per l' estil.

Comensan las ingerencias extrangeras: las dents li

os trampistas, los tupinaires, los falsificadors d' eleccions, després de donar los mes asquerosos escándols, exclaman tots compungits:

—De lo que passa no 'n tenim la culpa nosaltres: qui 'n té la culpa es lo sufragi universal, es lo sistema.

Es com si 'ls lladregots diguessin:

—De las nostras fetxorias qui 'n té la culpa es la costum de usar rellotjes y porta-monedas.

Llegeixo:

«El general Lachambre ha renunciado el cargo que á sus inmediatas órdenes le asignaba el general Weyler.»

¿Y jo que 'm figurava qu' en temps de guerra sobre tot, l' ordenansa militar era tan severa pel soldat ras com pel general.

¿Y jo que m' imaginava que allá ahont hi havia pantalóns no hi podian campar las chambras.

Mes de dotze días, á partir de la celebració de las eleccions, vá estar D. Antón sense moure's de casa seva.

Alguns van atribuirho á que havia agafat el dengue.

Però jo crech, que després de lo ocorregut, hasta ell que per res s'apura, va donarse vergonya de sortir al carrer.

Entre las actas que van presentarse al escrutini general en lo districte de Cervera n' hi havia una á favor de D. Gustavo Bofill, procedent de un poble imaginari lo poble de Rubinat-Condal; y per cert qu' en ella s' adjudicavan 1,500 vots al indicat Sr. Bofill.

Lo candidat conservador va dir després que alló era una broma; pero á mí se 'm figura que mes aviat que una broma era una purga.

Mil cinch centas ampollas de Rubinat y totas de un tirón ¿volen una purga mes abundant? Y á pesar de tot hi havia qui deya: